

Bruselis, 2014 07 02
COM(2014) 446 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

**Žaliojo užimtumo iniciatyva.
Išnaudoti žaliosios ekonomikos darbo vietų kūrimo potencialą**

1. Įžanga

Strategijoje „Europa 2020“ pripažįstama, kad siekiant pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo itin svarbu pereiti prie žaliosios, mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir efektyvaus išteklių naudojimo ekonomikos. Neefektyvus išteklių naudojimas, pernelyg didelė našta aplinkai ir klimato kaita, taip pat socialinė atskirtis ir nelygybė trukdo užtikrinti ilgalaikę ekonomikos augimą, nors alternatyvus augimo modelis, pagal kurį augimas vertinamas ne tik BVP atžvilgiu, svarstomas jau daugelį metų¹.

Žaliojo augimo modelis, padedantis plėtoti mažo anglies dioksido kiekio, klimato kaitos poveikiui atsparią ir efektyvaus išteklių naudojimo ekonomiką, rodo struktūrinius ekonomikos pokyčius, kuriuos daugiausia lemia išteklių trūkumas, technologijų pokyčiai ir inovacijos, naujos rinkos, taip pat pramonės ir vartotojų paklausos tendencijų pokyčiai². Išteklių, žaliavų ir energijos³ kainos jau dabar daro poveikį bendrovių sąnaudų struktūrai, nes dėl didėjančio vartojimo sparčiai augančios ekonomikos šalyse šių išteklių paklausa pasaulyje didės. Šiandieninis linijinis modelis, grindžiamas principu „imti, gaminti, vartoti, išmesti“, palaipsniui bus keičiamas žiediniu modeliu, pagal kurį iš kiekvienos žaliavų tonos, kiekvieno energijos džaulio ir kiekvieno žemės hektaro bus gaunama vis daugiau papildomos naudos, nes žaliavos bus taupomos, naudojamos pakartotinai ir perdirbamos, ir pagal kurį ateityje konkurencingumą lems išteklių naudojimo našumas⁴.

Žaliojo augimas – tiek iššūkis, tiek galimybė darbo rinkai ir kvalifikacijų sistemoms, kurios savo ruožtu yra pagrindiniai žaliosios ekonomikos augimo veiksniai. Pereinamuoju laikotarpiu visoje ekonomikoje ir visuose sektoriuose atsiras esminių pokyčių: bus sukurtas papildomų darbo vietų, kai kurios darbo vietos išnyks, kitos bus pakeistos⁵. Tokiomis aplinkybėmis būtina tikslingiau planuoti ir koordinuoti darbo rinkos priemones, kad būtų sudarytos reikalingos sąlygos, padedančios plėtoti žaliąsias darbo vietas, užpildyti gebėjimų spragas ir mažinti darbo jėgos trūkumą, numatyti, kaip keisis žmogiškojo kapitalo poreikis.

2012 m. Komisijos užimtumo srities dokumentų rinkinyje pasiūlyta sistema, pagal kurią siekiama ekonomiką gaivinti kuriant darbo vietas ir sutelkiant dėmesį į reikmę toliau plėtoti darbo rinkos priemones bei nustatyti gebėjimų reikmes, kad būtų padedama pereiti prie žaliosios ekonomikos ir daryti pažangą siekiant strategijos „Europa 2020“ užimtumo tikslų⁶.

2013 ir 2014 m. metinėse augimo apžvalgose pabrėžtas žaliosios ekonomikos darbo vietų kūrimo potencialas ir reikmė plėtoti strategines sistemas, pagal kurias darbo rinka ir gebėjimų ugdymo politika atliktų svarbų vaidmenį remiant darbo vietų kūrimą⁷. Vis dėlto integruotos politikos sistemos, susiejančios žaliąjį augimą ir užimtumą, veikia vos keliose valstybėse narėse, tačiau daugumos jų veikla nenuosekli ir fragmentuota⁸.

¹ COM(2009) 433 galutinis; taip pat žr. COM SWD(2013) 303 *final*, *Progress on "GDP and beyond" actions*.

² Žr., *inter alia*, EBPO (2011 m.), *Towards green growth*; Jungtinių Tautų aplinkos programa (UNEP) (2011 m.), *Towards a green economy*.

³ Taip pat žr. COM(2014) 015 *final*, komunikatas „2020–2030 m. klimato ir energetikos politikos strategija“; COM(2014) 021 *final*, komunikatas „Energijos kainos ir sąnaudos Europoje“.

⁴ COM (2014)... „Žiedinės ekonomikos kūrimas. Europos be atliekų programa“.

⁵ EBPO (2012 m.), *The jobs potential of a shift towards a low carbon economy*; EBPO (2012 m.), *OECD Employment Outlook 2012*, žr. 4 skyrių „What green growth means for workers and labour market policies: an initial assessment“; TDO (2011 m.), *Skills for green jobs, a global view*.

⁶ Pagal 7-ą užimtumo gairę valstybės narės turėtų skatinti įvairių sričių darbo vietų, įskaitant žaliąsias darbo vietas, kūrimą.

⁷ COM(2013) 800 *final*.

⁸ Bendra užimtumo ataskaita, COM(2013) 801 *final*. Taip pat žr. EK (2013 m.), *Promoting green jobs throughout the crisis: a handbook of best practices in Europe, EEO Review*. Šiame dokumente nustatytos

Be to, kaip nurodyta 7-ojoje aplinkosaugos veiksmų programoje, galimybė visapusiškai išnaudoti žaliosios ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo potencialą priklauso nuo to, ar pavyks geriau integruoti aplinkos aspektus ir didinti politikos nuoseklumą plėtojant ir įgyvendinant Sąjungos ir valstybių narių sektorių politiką⁹. 2014 m. Europos efektyvaus išteklių naudojimo platformoje (EREP) taip pat pabrėžta reikmė plėtoti plataus masto darbo vietų žalinimo, gebėjimų ir švietimo strategiją, o ES paraginta nustatyti su tvarumu susijusius tikslus bei pereinamojo laikotarpio darbo rinkos priemones, telkti ES lėšas, skatinti dalytis gerąja patirtimi, didinti informuotumą ir dalyvavimą bei užtikrinti tolesnius veiksmus pagal Europos ekonominės politikos koordinavimo semestrą¹⁰.

Šiame komunikate siekiama apibrėžti strateginės sistemos reikalavimus, kad darbo rinkos ir gebėjimų politikos priemonėmis būtų aktyviai remiamas žaliosios ekonomikos užimtumas ir darbo vietų kūrimas. Taip pat siūloma tikslinių politikos priemonių, kuriomis būtų užtikrinta užimtumo ir aplinkosaugos darbotvarkių konvergencija ir padedama siekti strategijos „Europa 2020“ tikslų.

2. Žaliosios ekonomikos link. Galimybės ir iššūkiai darbo rinkai

Ekonomikos žalinimą visų pirma lemia ilgalaikės pasaulinės tendencijos, susijusios su didėjančia išteklių stoka bei kylančiomis energijos ir žaliavų kainomis, vis labiau išryškinančios Europos priklausomybę nuo išteklių importo. Siekdama spręsti šias problemas, ES ėmėsi įvairių politikos priemonių ir strategijų, kuriomis siekiama remti perėjimą prie tausiai išteklius naudojančios ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, drauge didinant ES konkurencingumą. Vienas svarbiausių – 2020 m. klimato kaitos ir energetikos dokumentų rinkinys, kuriame bus nustatyti iki 2020 m. pasiektini išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo, atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslai. Akivaizdu, kad sėkmingai perėjus prie efektyviai išteklius ir energiją naudojančios žaliosios ekonomikos pasikeis ir darbo rinkos. Todėl norint geriau planuoti ir valdyti struktūrinius pokyčius, būtina suprasti poveikį darbo rinkoms¹¹.

Ekonomikos krizės laikotarpiu aplinkai palankių prekių ir paslaugų sektoriuje (EGSS) sukurta daug darbo vietų, dar vadinamų žaliosiomis darbo vietomis. 2002–2011 m. užimtumas ES išaugo nuo 3 mln. iki 4,2 mln., įskaitant 20 proc. augimą ekonomikos nuosmukio metais¹².

Darbo vietų, susijusių su atsinaujinančiais energijos ištekliais, energijos vartojimo efektyvumu, atliekų tvarkymu ir vandentvarka, oro kokybe, biologinės įvairovės atkūrimu ir išsaugojimu, žaliosios infrastruktūros plėtote, kūrimo potencialas yra didelis ir mažai priklauso nuo verslo ciklų pokyčių.

---

nacionalinės ir (arba) regioninės strategijos bei pavienės politikos priemonės užimtumui žaliuosiuose sektoriuose skatinti.

⁹ OL L 354, 2013 12 28.

¹⁰

http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/documents/erep_manifesto_and_policy_recommendations_31-03-2014.pdf.

¹¹ „Cambridge Econometrics“, GHK ir Warwick Institute for Employment Research (2011 m.), *Studies on sustainability issues — Green jobs; trade and labour* (atlikta EMPL GD užsakymu).

¹² Aplinkai palankių prekių ir paslaugų sektoriaus Eurostato duomenys.

Pavyzdžiui, Europos vandens pramonės 1 proc. augimas gali reikšti, kad bus sukurta 10 000–20 000 naujų darbo vietų¹³. Manoma, kad vien dėl turizmo ir rekreacijos veiklos tinklui „Natura 2000“ priklausančiose teritorijose sukurta maždaug 8 mln. darbo vietų, t. y. 6 proc. visų ES darbo vietų¹⁴. Įgyvendinus dabartinius teisės aktus, kuriais reglamentuojama atliekų prevencija ir tvarkymas, galėtų būti sukurta daugiau nei 400 000 naujų darbo vietų¹⁵, o atlikus Komisijos siūlomą atliekų teisės aktų peržiūrą būtų sukurta dar 180 000 darbo vietų¹⁶ ir drauge atvertos naujos rinkos, geriau naudojami išteklių, mažinama priklausomybė nuo žaliavų importo ir poveikis aplinkai¹⁷.

Vidinės pertvarkos ir darbo vietų koncepcijos kaita bus itin aktuali sektoriams, kuriuose išmetama daug teršalų (energetikos, transporto, žemės ūkio, statybų – atitinkamai 33 proc., 20 proc., 12 proc. ir 12 proc. ES išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio)¹⁸. Didesnės investicijos į šilumos izoliaciją ir energijos vartojimo efektyvumo didinimą veikiausiai darys teigiamą poveikį darbo vietų kūrimui statybų sektoriuje, kuriame daugiau negu 4 mln. darbuotojų teks kelti kvalifikaciją¹⁹. Be to, darbo vietų turėtų būti sukurta biomasės ir biokuro sektoriuose²⁰. Žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose naujomis žalinimo nuostatomis ne tik didinamas šių sektorių viešųjų paslaugų teikimas, bet ir užtikrinamas žaliasis augimas. Yra daug galimybių kurti darbo vietas žemės ūkio sektoriuje, visų pirma tokiose srityse kaip kokybiška gamyba, ekologinis ūkininkavimas, kraštovaizdžio tvarkymas, žaliasis kaimo ir (arba) ekologinis turizmas, žaliosios (aplinkosauginės) paslaugos ir (arba) kaimo vietovių infrastruktūra.

Daug energijos suvartojančių pramonės sektorių (pavyzdžiui, chemijos arba geležies ir plieno) padėtis yra sudėtingesnė – reikmė mažinti išmetamų teršalų kiekį ir plėtoti naujus sektorius bei prekes suteikia ne tik naujų galimybių, bet ir kelia didelių problemų. Siekdama spręsti tų pramonės sektorių, kuriems dėl klimato politikos poveikio gresia dideli pokyčiai, konkurencingumo problemas, Komisija nustatė vadinamojo anglies dioksido nutekėjimo prevencijos priemones²¹. Apskaičiuota, kad žalesnė chemijos sektoriaus pramonė, palyginti su naftos pramone ir dabartine chemijos pramone, padės sukurti daugiau darbo vietų²². Perdirbtinų medžiagų, pavyzdžiui, metalo laužo naudojimas plieno pramonėje padės sutaupyti daug energijos ir darys teigiamą poveikį sektoriaus konkurencingumui.

Kalbant apie ekonomiką plačiąja prasme, didindamos gamybos procesų efektyvumą, priimdamos novatoriškus išteklių taupymo sprendimus, plėtodamos naujus verslo modelius, siūlydamos tvaresnius produktus ir paslaugas, įmonės gali plėsti savo rinkas, sukurti naujų darbo vietų ir pertvarkyti esamas. Išteklių naudojimo našumas 2000–2011 m. ES padidėjo

¹³ „Ecorys“, „Acteon“ (2014 m.), *Potential for sustainable growth in the water industry sector in the EU and the marine sector – Input to the European Semester*.

¹⁴ „Bio Intelligence Service“ (2011 m.), *Estimating the economic value of the benefits provided by the tourism/recreation and employment supported by Natura 2000*.

¹⁵ „Bio Intelligence Service“ (2012 m.), *Implementing EU waste legislation for green growth*.

¹⁶ Tarnybų darbinis dokumentas „Impact Assessment for 2014 Waste Review“.

¹⁷ „Bio Intelligence Service“ (2012 m.), *Implementing EU waste legislation for green growth*.

¹⁸ Žr. „Cambridge Econometrics“ ir al. (2013 m.), *Employment effects of selected scenarios from the Energy roadmap 2050*, Europos Komisijai (ENER GD) pateikta galutinė ataskaita, http://ec.europa.eu/energy/observatory/studies/doc/2013_report_employment_effects_roadmap_2050.pdf.

¹⁹ COM, BUILD UP Skills (2013 m.), *Preliminary findings from Member States Roadmaps*.

²⁰ http://www.energies-renouvelables.org/observ-er/stat_baro/barobilan/barobilan13-gb.pdf.

²¹ Žr. http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/cap/leakage/index_en.htm.

²² http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_dialogue/---sector/documents/publication/wcms_226385.pdf.

20 proc. Jei būtų palaikomas toks pats lygis, iki 2030 m. šis rodiklis išaugtų iki 30 proc.; dėl to galėtų beveik 1 proc. padidėti BVP ir būti sukurta per 2 mln. darbo vietų.

3. Politinės priemonės

Dinamiškoms ir gerai veikiančioms darbo rinkoms tenka svarbus vaidmuo palengvinant perėjimą prie žaliosios ir efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos ekonomikos. Įgyvendinant ES lygmens veiksmus daugiausia dėmesio turėtų būti skirta tokiems aspektams kaip:

- gebėjimų spragų šalinimas;
- pokyčių numatymas, perėjimo prie žaliosios ekonomikos lengvinimas ir judumo skatinimas;
- darbo vietų kūrimo rėmimas;
- duomenų kokybės gerinimas.

3.1 Gebėjimų spragų šalinimas

Nors žalią ekonomiką padės sukurti daug naujų darbo vietų ir atverti naujas rinkas, Europos konkurencingumas, inovaciniai pajėgumai ir produktyvumas labai priklausys nuo kvalifikuotos darbo jėgos prieinamumo. Tai reiškia, kad reikia skatinti ugdyti reikiamus gebėjimus (3.1.1) ir geriau numatyti jų reikmes įvairiuose sektoriuose ir pramonės šakose, kad atitinkamos valdžios institucijos ir suinteresuotieji subjektai galėtų prisitaikyti prie pokyčių (3.1.2).

3.1.1 Gebėjimų ugdymas

Nors valstybės narės rengia žalią ekonomiką reikalingų gebėjimų klasifikacijas²³, jau nustatyta, kad pereinant prie žalesnės ekonomikos smarkiai keisis gebėjimų reikmės: augančioje žalią ekonomiką pramonėje reikės daugiau kvalifikuotos darbo jėgos, įvairių sektorių darbuotojams teks kelti kvalifikaciją, o restruktūrizacijos paveiktų sektorių darbuotojams – persikvalifikuoti²⁴. Ekologinių inovacijų intensyvumas darys poveikį įvairių sektorių ir pramonės šakų darbo vietoms ir kvalifikacijai keliamiems reikalavimams.

Naujos su inovacijomis susijusios profesijos reikalauja, kad privalomojo bendrojo lavinimo ir aukštosiose mokyklose būtų ugdomi bendrieji gebėjimai, taip pat mokslo, technologijų ir matematikos (vadinamieji STEM) įgūdžiai. Norint įgyti naujų gebėjimų ir žinių, pavyzdžiui, apie naujas izoliacines medžiagas, naujų statybos medžiagų teikiamas galimybes, dizainą, inžineriją, reglamentavimą ir t. t., visų sektorių ir profesijų atstovams teks kelti kvalifikaciją. Žalią ekonomiką reikalingi gebėjimai nebūtinai yra nauji ar specifiniai gebėjimai. Jie apima svarbiausius universaliuosius gebėjimus ir specifinius įgūdžius. Kai kuriais atvejais tam tikros užduotys ir pareigos, kurioms atlikti būtini specifiniai įgūdžiai ir žinios, padės atsirasti naujoms profesijoms.

Siekiant padėti darbo jėgai bei švietimo ir mokymo sistemoms prisitaikyti, reikia tikslingos valdžios institucijų intervencijos sprendžiant gebėjimų trūkumo problemas, remiant pokyčius

²³ Žr., pavyzdžiui, „Ecorys“ (2010 m.), *Programmes to promote environmental skills*.

²⁴ EBPO (2012 m.); TDO (2012 m.); „Cambridge Econometrics“ ir al. (2011 m.), *Studies on sustainability issues — Green jobs; trade and labour*.

užimtumo srityje ir didinant švietimo ir mokymo sistemų gebėjimą reaguoti į naujų įgūdžių ir kvalifikacijos poreikius. Todėl reikia persvarstyti ir atnaujinti kvalifikacijų aprašus ir atitinkamas švietimo ir mokymo programas²⁵.

Siekiant geriau suderinti profesinio mokymo sistemas su darbo rinkos reikmėmis, reikia plėtoti profesinio sektorinio švietimo ir mokymo kokybės standartus bei kokybės užtikrinimo ir akreditavimo sistemas. Restruktūrizuojamų įmonių darbuotojų padėtį galėtų palengvinti savišvietos būdu įgytų žaliosios ekonomikos gebėjimų patvirtinimas dokumentais, taip pat lanksčios mokymosi galimybės kvalifikacijai įgyti. Profesinio švietimo ir mokymo valdymo sistemose gebėjimų reikmių prognozėmis naudojamosi geriau. Sektorių socialiniai partneriai turėtų aktyviau dalyvauti rengiant ir peržiūrint mokymo programas, kvalifikacijų ir akreditavimo sistemas.

3.1.2 Geresnis gebėjimų reikmių prognozavimas

Kadangi struktūriniai ekonomikos pokyčiai reiškia, kad atsiras naujų gebėjimų reikalavimų ir naujų profesijų, būtina geriau įvertinti darbo vietų ir gebėjimų vystymąsi, kad būtų lengviau pereiti prie *žaliosios ekonomikos*. Gebėjimų spragoms nustatyti gali būti naudojamosi klasifikavimo sistemomis, pavyzdžiui, Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatoriumi (ESCO). 2012 m. Komisijos pradėta iniciatyva „ES įgūdžių panorama“ padeda nustatyti trumpojo ir vidutinės trukmės laikotarpių darbo vietų ir gebėjimų reikmes Europos, nacionaliniu ir sektorių lygmenimis.

Vertingos informacijos apie tai, kokių gebėjimų reikalaujama darbo rinkoje, gali pateikti valstybinės užimtumo tarnybos (VUT). Kai kuriose valstybėse narėse šios tarnybos parengė žaliosios ekonomikos gebėjimų reikmių įvairiuose ekonomikos sektoriuose, įskaitant žaliuosius sektorius, stebėsenos priemones²⁶. Svarbiausias uždavinys tokiomis aplinkybėmis – naudojantis turimais duomenimis keisti arba pritaikyti mokymo pasiūlą, prieinamumą, formą, taip pat mokymosi galimybes.

Todėl labai svarbu parengti informacijos kaupimo strategijas, daugiausia dėmesio skiriant darbo rinkos reikmių prognozei ir reikiamų gebėjimų identifikavimui. Siekiant šio tikslo labai svarbus glaudus valdžios institucijų, pramonės, socialinių partnerių ir mokslinių tyrimų vykdytojų bendradarbiavimas. Komisija remia sektorių gebėjimų tarybų ir sektorių įgūdžių sąjungų veiklą automobilių, statybos ir cheminių produktų sektoriuose.

Kaip pažymėta Komisijos Žaliajame MVĮ veiksmų plane²⁷, darbo jėgos tobulėjimas MVĮ kelia ypatingų sunkumų, nes jos turi mažiau pajėgumų reaguoti į reikmę keistis. Todėl reikėtų padėti MVĮ geriau numatyti gebėjimų reikmes ir šalinti žaliosios ekonomikos gebėjimų spragas. Reikėtų parengti priemonių (pavyzdžiui, mokymo programų, konsultavimo ir orientavimo paslaugų), kuriomis MVĮ būtų padedama tapti efektyviai energiją ir išteklius naudojančiomis įmonėmis ir įsodiegti aplinkosaugos valdymo standartus²⁸.

Siekdama pašalinti dabartines gebėjimų spragas, Komisija:

- drauge su sektorių lygmeniu suinteresuotaisiais subjektais (visų pirma su **sektorių gebėjimų tarybomis** ir **sektorių įgūdžių sąjungomis**) skatins plėtoti žinias apie žaliwoje ekonomikoje

²⁵ CEDEFOP (2012 m.), *Green skills and environmental awareness in vocational education and training*.

²⁶ EMPL GD (2013 m.), *PES to PES Dialogue, Public employment services and green jobs*.

²⁷ COM(2014)..., Komisijos komunikatas „Žaliojo MVĮ veiksmų planas“.

²⁸ Pavyzdžiui, Europos Sąjungos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą (EMAS) arba ISO 14001.

reikalaujamus gebėjimus ir stiprins sąsajas su Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatoriumi (ESCO) ir **ES įgūdžių panorama**;

- skatins dalytis gerąja patirtimi, susijusia su gebėjimų strategijomis, tiek pagal Europos užimtumo strategijos tarpusavio mokymosi programą, tiek bendradarbiaudama su Cedefop;

- per **Europos VUT tinklą** skatins dalytis gerąja patirtimi, susijusia su naudojimosi darbo rinkos duomenimis ir prognozėmis ir su visų suinteresuotųjų subjektų partnerystės skatinimu siekiant geriau numatyti žaliosios ekonomikos įmonių gebėjimų reikmes;

- bendradarbiaus su Europos inovacijos ir technologijos instituto „**InnoEnergy**“, **klimato žinių ir inovacijų bendrijomis**, kad sukurtų novatoriškų tvarios energetikos ir į klimato problemas orientuotų antrosios ar trečiosios pakopos švietimo modelių, ir toliau plėtos naujas verslo kūrimo priemones, kad būtų skatinamas su klimato kaitos problemų sprendimu susijęs verslumas;

- per Europos kaimo plėtros tinklą ir Europos inovacijų partnerystės (EIP) tinklą viešins gerąją patirtį, susijusią su žemės ūkio našumu ir tvarumu pagal **bendrą žemės ūkio politiką**.

Valstybės narės raginamos peržiūrėti ir atnaujinti kvalifikacijų aprašus ir atitinkamas švietimo ir mokymo programas, kad būtų atsižvelgiama į naujus rinkos poreikius.

3.2 Pokyčių numatymas, perėjimo prie žaliosios ekonomikos lengvinimas ir judumo skatinimas

Vykdam pertvarkos procesus, visų pirma pereinant nuo silpstančių prie sparčiai augančių sektorių, būtina laiku numatyti pokyčius ir valdyti padėtį. Restruktūrizavimas turėtų būti grindžiamas socialinės atsakomybės principu, visų pirma siekiant išsaugoti žmogiškąjį kapitalą (3.2.1); darbo rinkos institucijos turi padėti palengvinti ir valdyti perėjimą (3.2.2); be to, reikia toliau plėtoti profesinį ir geografinį judumą (3.2.3).

3.2.1 Pokyčių numatymas ir restruktūrizavimo valdymas

ES turi visapusišką teisinio reglamentavimo sistemą, pagal kurią socialiniu dialogu galima numatyti pokyčius ir vykdyti restruktūrizavimą. Be to, ES pokyčių numatymo ir restruktūrizavimo kokybės sistema (RKS)²⁹ yra grindžiama tam tikrais principais ir gerąja pokyčių numatymo ir restruktūrizavimo valdymo patirtimi. Socialiniu bei ekonominiu požiūriu tokia sistema aktuali ir siekiant sėkmingo perėjimo prie žaliosios ekonomikos. Laiku numčius būsimų pokyčių ir gebėjimų reikmes, padidėtų tiek įmonių konkurencingumas, tiek žmonių galimybės įsidarbinti. Vienas iš pokyčių numatymo aspektų – nuolatinio darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programos. Mokymasis darbo vietoje taip pat gali prisidėti prie žaliųjų inovacijų, ypač jei veikia adekvačios tokio mokymosi patvirtinimo sistemos.

Būtina parengti specialias gaires sektoriams, kuriuose tikimasi didelio užimtumo padidėjimo, sumažėjimo ar transformacijos. Siekiant efektyvaus energijos ir išteklių naudojimo tikslų, parengta sektorinių iniciatyvų (kaip antai „CARS 2020“, „Construction 2020“) drauge atsižvelgiant į užimtumo ir gebėjimų aspektus.

Siekiant užtikrinti, kad tokiu perėjimu būtų sukurta geresnių darbo vietų, būtina atsižvelgti ir į sveikatos ir saugos aspektus, ypač į naujus, su žaliųjų technologijų plėtote susijusius pavojus. Nors tvaresnės technologijos, produktai ir procesai veikiausiai sumažins žalingo poveikio

²⁹ COM(2013) 882 *final*.

riziką darbuotojams, gali kilti naujų pavojų, kuriuos reikia labai atidžiai įvertinti ir integruoti į prevencijos strategijas, kad būtų galima numatyti, nustatyti, vertinti ir kontroliuoti naujus pavojus ir riziką³⁰.

3.2.2 Darbo rinkos institucijų prisitaikymas, siekiant palengvinti ir valdyti perėjimą prie žaliosios ekonomikos

VUT vis dažniau dalyvauja įgyvendinant žaliąsias užimtumo strategijas ir programas³¹. Jos suburia darbdavius ir švietimo institucijas, įgyvendinančias bedarbiams ir socialiai pažeidžiamoms grupėms skirtas vietas ar regionines programas, ir plėtodamos gebėjimų patvirtinimo dokumentais ir perkeliavimo sistemas bei darbdavių reikmių duomenų bazes, įgyvendina iniciatyvas, kuriomis skatinamas geografinis ir profesinis judumas.

VUT atlieka vis svarbesnį vaidmenį teikdamos profesinio orientavimo bei konsultavimo paslaugas, taip pat rengdamos kvalifikacijų planus bei tvirtindamos neformaliojo mokymosi ir savišvietos būdu įgytas žinias.

3.2.3 Judumo skatinimas

Didesnis darbuotojų judumas – tiek tarp regionų, tiek tarp valstybių narių – galėtų padėti patenkinti skubiausias darbo rinkos reikmes. Kai kuriuose sektoriuose, pavyzdžiui, statybos, judumas viršija vidutinį, tačiau daugelyje sektorių, kaip antai komunalinių paslaugų (vandens tiekimo, kanalizacijos ir elektros), judžių darbuotojų tebėra nedaug. Per Europos užimtumo tarnybų tinklą EURES Komisija skatina judumą ES viduje. Ji taip pat skatins tikslines judumo programas, pagal kurias bus siekiama užpildyti laisvas ir nišines tam tikrų sektorių ir profesijų (visų pirma žaliosios ekonomikos) darbo vietas³². Norint padidinti judumą teks investuoti į kompetencija grindžiamą reikmių derinimą ES lygmeniu naudojantis Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatoriumi (ESCO) ir toliau kurti europinę gebėjimų ir kvalifikacijų erdvę. Be to, reikia reguliariai atnaujinti profesijų aprašus, kad būtų atsižvelgiama į žaliosios ekonomikos gebėjimų reikmes.

Siekdama numatyti pokyčius, lengvinti perėjimą prie žaliosios ekonomikos ir skatinti judumą, Komisija:

- remsis patirtimi, įgyta įgyvendinant **sektorių iniciatyvas, susijusias su restruktūrizavimo planavimu ir valdymu**, ir vertins galimybes išplėsti jas į kitus potencialiai žaliuosius sektorius;
- drauge su VUT **plėtos Europos VUT tinklą** ir rems profesinį judumą, kad būtų tenkinamos konkrečios darbo rinkos reikmės, visų pirma susijusios su žaliosios ekonomikos gebėjimais;
- įgyvendindama Europos užimtumo strategiją rems **tarpusavio mokymąsi ir vertinimą** adekvačios darbo rinkos politikos srityje;
- pagal Užimtumo ir socialinių inovacijų programą, kuria skatinamas darbo ieškančių asmenų judumas, įgyvendins **tikslines darbo jėgos judumo programas**;
- per **ESCO** rems kompetencija grindžiamą reikmių derinimą bei analizuos žaliosios ekonomikos gebėjimų paklausos ir pasiūlos tendencijas, remdamasi **EURES** duomenų bazėje siūlomomis darbo vietomis ir jame pateiktais gyvenimo aprašymais.

³⁰ COM(2014) 332 *final*, Komunikatas „2014–2020 m. ES darbuotojų saugos ir sveikatos strateginė programa“; taip pat žr. Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra (2013 m.), *Green jobs and occupational safety and health*.

³¹ EMPL GD (2013 m.), *PES to PES Dialogue, Public employment services and green jobs*.

³² 2013 m. gruodžio 11 d. Reglamentas (ES) Nr. 1296/2013.

Valstybės narės ir socialiniai partneriai raginami plačiai naudoti Europos kokybės sistemą rengiantis žaliosios ekonomikos nulemtiems pokyčiams ir restruktūrizacijai.

3.3. Darbo vietų kūrimo rėmimas

Perėjimui prie žaliosios ekonomikos turėtų būti naudojamas ES finansavimas (3.3.1). Be to, itin svarbūs žaliųjų darbo vietų kūrimo aspektai – mokesčių naštos perkėlimas nuo darbo jėgos apmokestinimo pereinant prie aplinkos mokesčių (3.3.2), žalieji viešieji pirkimai (3.3.3) ir žalioji verslumas (3.3.4).

3.3.1 Veiksmingas ES lėšų panaudojimas

Europos struktūriniai ir investicijų fondai (ESIF) yra svarbiausi investicijų, kuriomis skatinamas tvarus augimas ir darbo vietų kūrimas, šaltiniai. Pagrindinės ES finansinės priemonės, kuriomis padedama įgyti įgūdžių, kurti darbo vietas ir pereiti prie žaliosios ekonomikos:

- Europos socialinis fondas (ESF), iš kurio bendrai finansuojamos darbo rinkos aktyvinimo, sklandaus patekimo į darbo rinką ir žinių bei įgūdžių gerinimo priemonės. ESF lėšomis galima remti darbo jėgos perėjimą į žaliąsias darbo vietas, spręsti gebėjimų stokos problemą ir tobulinti profesinio mokymo sistemas (be kita ko, pritaikant mokymo programas);
- Europos regioninės plėtros fondas (ERPF) prisideda prie investicijų į energijos ir išteklių vartojimo efektyvumo, atsinaujinančiųjų energijos išteklių, atliekų tvarkymo, vandentvarkos, žaliosios infrastruktūros, biologinės įvairovės išsaugojimo ir apsaugos, ekologinių inovacijų, švietimo infrastruktūros ir mokslinių tyrimų, mažaanglių technologijų plėtros ir inovacijų veiklą. Su mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomika susijusioms priemonėms regionai turės skirti labai nedaug lėšų ERPF investicijoms papildyti (labiau išsivystę regionai turės skirti 20 proc., pereinamojo laikotarpio regionai – 15 proc., mažiau išsivystę – 12 proc.);
- investicijos į žemės ūkį, miškininkystę, aplinkosaugą, kaimo vietovėse plėtojama verslą ir infrastruktūrą (įskaitant investicijas, kuriomis didinami atsinaujinantieji energijos ištekliai ir energijos vartojimo efektyvumas, ir investicijas į išteklių (vandens, atliekų, žemės ir t. t.) valdymą ir inovacijas) remiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis. Klimato kaitai švelninti ir aplinkosaugos klausimams spręsti valstybės narės prie EŽŪFKP indėlio turės pridėti bent 30 proc. savo lėšų;
- įmonių konkurencingumo ir mažųjų bei vidutinių įmonių programos COSME ir programos „Horizontas 2020“ tikslas – prisidėti prie ekonomikos augimo ir užimtumo didinimo, įgyvendinant su inovacijomis susijusius projektus, įskaitant atsinaujinančiųjų energijos išteklių, energijos vartojimo efektyvumo, ekosistemų atkūrimo ir miestų gamtos išsaugojimo projektus;
- pagal programą LIFE – be kita ko, naudojantis Gamtos turtų finansavimo priemone ir Energijos vartojimo efektyvumo privataus finansavimo priemone – remiami įvairūs tiksliniai novatoriški aplinkosaugos ir kovos su klimato kaita projektai, darantys poveikį darbo vietoms ir gebėjimams.

Komisija skatina kurti ir įgyvendinti finansines priemones, kurios būtų bendrai finansuojamos Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšomis per Techninių konsultacijų platformą (FI-

TAP) ir kitas bendras EIB grupės priemonės. Šios priemonės gali padėti pritraukti papildomą bendrą žaliosios ekonomikos finansavimą ir išnaudoti darbo vietų kūrimo potencialą.

Reikėtų toliau plėtoti programų sinergiją nacionaliniu ir ES lygmenimis.

3.3.2 Mokesčių naštos perkėlimas: nuo darbo jėgos apmokestinimo prie aplinkos mokesčių

Mokesčių perkėlimas sumažinant darbo jėgos apmokestinimą ir pereinant prie vartojimo, turto ir aplinkosaugos mokesčių, kurie mažiau kenkia ekonomikos augimui, (bei panaikinant tokią žalą sukeliančias subsidijas) gali padidinti užimtumą ir sumažinti išmetalų kiekį bei taršą. Didžiausias poveikis bus tose valstybėse narėse, kuriose šių mokesčių pleistas yra didelis. Galimybę perkelti mokesčių našta tebeturi trečdalis valstybių narių; kiti du trečdaliai galėtų tobulinti esamų su aplinka susijusių mokesčių sistemos sandarą³³.

Vykdam tokias reformas derėtų atsižvelgti į tikslinio darbo sąnaudų mažinimo poveikį užimtumui, pavyzdžiui, žemos kvalifikacijos darbuotojams, palyginti su bendro mažinimo poveikiu, taip pat pasiskirstymo poveikiu, atsiradusiu dėl perėjimo prie žaliųjų mokesčių. Kelioms konkrečioms valstybėms narėms pagal Europos semestrą buvo pateiktos joms skirtos šios srities rekomendacijos. Be to, valstybės narės dalį pajamų, gaunamų iš apyvartinių taršos leidimų aukcionų pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, galėtų naudoti darbo sąnaudoms sumažinti. Tai gali daryti iš esmės teigiamą poveikį užimtumui.

3.3.3 Administracinių pajėgumų didinimas ir žaliųjų viešųjų pirkimų skatinimas

Kelios valstybės narės neturi pakankamų administracinių pajėgumų, kad galėtų integruotai spręsti ekonomikos, socialines ir aplinkos problemas ir plačiau atsižvelgti į sąnaudas ir visuomeninę naudą. Visų pirma viešaisiais pirkimais gali būti naudojamosi skatinant žaliosios ekonomikos augimą. Naujosiomis ES viešųjų pirkimų direktyvomis palengvintas naudojimas ženklinimo dokumentais, numatytos aiškios gamybos proceso nuostatos ir gyvavimo ciklo sąnaudų koncepcija. Tai gali padidinti žaliųjų viešųjų pirkimų mastą ir taip paskatinti žaliosios ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą.

3.3.4 Verslumo skatinimas

Galimybė gauti finansavimą – bet kurios pradedančiosios įmonės problema. Žaliosios ekonomikos įmonės – ne išimtis. Komisija drauge su Europos investicijų banku sukūrė Gamtos turtų finansavimo priemonę, pagal kurią, be kita ko, remiami su gamtiniu kapitalu susiję projektai, taip pat mažos ir novatoriškos įmonės, veikiančios biologinės įvairovės ir prisitaikymo prie klimato kaitos srityse. Mikrofinansavimo veikla Europoje vykdoma vis aktyviau: 30 proc. mikrokreditų teikėjų teikia ir vadinamuosius žaliuosius mikrokreditus, o 10 proc. rengiasi tokius kreditus teikti³⁴.

Socialinė ekonomika ir socialinės įmonės turi didelį potencialą kurti kokybiškas darbo vietas tokiose srityse kaip energijos vartojimo efektyvumas ir atsinaujinantieji energijos ištekliai, ekologinė žemdirbystė ir ekologinis turizmas, taip pat žiedinė ekonomika ir veikla, susijusi su pakartotiniu naudojimu, remontu arba perdirbimu. Nustačius veiksmingų žaliųjų socialinių įmonių strategijų pavyzdžių ir viešinant galimybes, būtų galima paskatinti žmones tapti verslininkais.

Naujausiais duomenimis, 42 proc. MVĮ turi bent vieną žaliąją darbo vietą, kurioje dirbama visą arba ne visą darbo dieną (tai 5 proc. daugiau nei 2012 m.). Taigi visoje ES yra daugiau

³³ EK (2013 m.), Mokesčių reformos ES valstybėse narėse 2013 m. Mokesčių politikos uždaviniai siekiant ekonomikos augimo ir fiskalinio tvarumo.

³⁴ Europos mikrofinansų tinklas (angl. EMN) (2013 m.), *European Green Microfinance. A first look*

kaip 20 mln. tokių darbo vietų. Į Žaliąjį MVI veiksmų planą įtraukti veiksmai, kuriais remiamas ateities bendrovių žalioji verslumas, novatoriški ir žiediniai verslo modeliai.

Siekdama paskatinti darbo vietų kūrimą, Komisija:

- remis **gebėjimų metodologijų ir investicijų poveikio užimtumui vertinimo** plėtotę, visų pirma teikdama techninę pagalbą, padėdama dalytis gerąja patirtimi, vykdydama bandomuosius projektus ir informuotumo didinimo veiklą 2014 ir 2015 m.;
- Europos semestru toliau vykdys **aplinkosaugos mokesčių reformas** valstybėse narėse;
- remis **pajėgumų didinimo veiklą žaliųjų viešųjų pirkimų srityje**, informuodama apie galimybes, atsiradusias po neseniai įvykdytos viešųjų pirkimų reformos, ir padėdama kurti už žaliuosius viešuosius pirkimus atsakingų valdžios institucijų tinklus;
- **teiks daugiau socialinių įmonių, įskaitant žaliosios ekonomikos įmones, finansavimo galimybių** ir žaliojo mikrofinansavimo galimybių pagal Užimtumo ir socialinių inovacijų programą;
- skatins Europos lygmens organizacijas **dalytis** žaliojo mikrofinansavimo paslaugų teikėjų sukauptą **patirtimi**;
- stiprins tikslinę paramą pagal **Žaliąjį MVI veiksmų planą** naudojantis ES lygmens finansavimu ir MVI rėmimo tinklais (pavyzdžiui, Europos įmonių tinklu), kad būtų pagerinti žaliosios ekonomikos darbuotojų gebėjimai.

Valstybės narės ir regionai raginami žaliųjų investicijų ir technologijų finansinio rėmimo programose labiau pabrėžti užimtumo ir gebėjimų aspektus ir padėti žaliosioms socialinėms įmonėms pasiruošti augti, imituoti ir prisitaikyti. Valstybės narės taip pat raginamos užtikrinti, kad pereinant prie žaliosios ekonomikos ir siekiant tikslo, pagal kurį 20 proc. lėšų būtų skiriama su klimatu susijusioms priemonėms, būtų kuo veiksmingiau naudojamos ESIF ištekliams.

3.4. Duomenų kokybės didinimas

Žalioji ekonomika, žalioji augimas ir žaliosios darbo vietos apibrėžiamos įvairiai, priklausomai nuo įvairių statistikos duomenų³⁵. Reguliarus suderintos statistikos rinkimas padėtų formuoti faktais grindžiamą politiką ir vykdyti stebėseną, taip pat geriau numatyti pereinamojo laikotarpio poveikį darbo rinkai ir nustatyti gebėjimų reikmes.

Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis Komisija rengia rodiklius, padėsiančius Europos semestru stebėti žaliojo augimo pažangą³⁶. Be to, ES lygmeniu renkami duomenys apie aplinkai palankių prekių ir paslaugų sektorių padės kaupti suderintą Europos informaciją apie užimtumo srities veiksmus, kuriais siekiama aplinkosaugos tikslų³⁷. Komisija taip pat rengia

³⁵ Žr. Žaliosios ekonomikos augimo žinių platformą (GGGI, EBPO, Jungtinių Tautų aplinkos programa, Pasaulio Bankas) (2013 m.), *Moving towards a common approach on green growth indicators*.

³⁶ Taip pat žr. Užimtumo komiteto dokumentą (2010 m.), *Towards a greener labour market - The employment dimension of tackling environmental challenges (final report)*, kuriame nustatomi šešių sričių – žaliojo užimtumo, žaliosios ekonomikos gebėjimų, žaliųjų darbo vietų, žaliojo perėjimo, žaliųjų darbo rinkų ir žaliojo augimo – rodikliai.

³⁷ 2014 m. balandžio 16 d. Reglamentas (ES) Nr. 538/2014, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 691/2011 dėl Europos aplinkos ekonominių sąskaitų.

ekonometrinį modelį (FIDELIO)³⁸, pagal kurį bus vertinamas aplinkosaugos politikos ir kitų politikos sričių poveikis ekonomikai, aplinkai ir užimtumui.

19-ojoje tarptautinėje Užimtumo statistikos specialistų konferencijoje priimtos *gairės dėl statistinės užimtumo aplinkosaugos sektoriuje apibrėžties*, kad šalims būtų lengviau rengti žaliojo užimtumo, žaliosios ekonomikos ir aplinkosaugos sektoriaus darbo vietų statistikos standartus ir metodus bei gerinti duomenų palyginamumą tarptautiniu mastu³⁹.

Siekdama gerinti duomenų kokybę, Komisija:

- teiks finansinę pagalbą ir mokymo paslaugas ir taip padės nacionalinėms statistikos tarnyboms rinkti duomenis ir vykdyti aplinkosaugos apskaitą Europos statistikos sistemoje;
- skatins naudotis kiekybinėmis modeliavimo priemonėmis, kad būtų galima išsamiau analizuoti ES, valstybių narių ir regioninio lygmens poveikį darbo rinkoms;
- remdamasi Užimtumo komiteto parengta užimtumo ir aplinkosaugos rodiklių sistema stebės, kaip politinėmis priemonėmis siekiama strategijos „Europa 2020“ tikslų.

Valstybės narės raginamos kuo labiau sutrumpinti pereinamąjį laikotarpį, per kurį reikia įdiegti aplinkai palankių prekių ir paslaugų sektoriaus sąskaitų modulį, ir laiką, kurio reikia duomenims perduoti.

4. Socialinio dialogo skatinimas

Socialinių partnerių dalyvavimas visais lygmenimis yra būtina sąlyga siekiant palengvinti žaliosios ekonomikos plėtotę.

Įgyvendindami bendras ar atskiras iniciatyvas ES lygmens socialiniai partneriai prisideda prie ES diskusijų dėl žalesnių darbo vietų kūrimo daugiausia dėmesio skiriant tinkamo perėjimo prie naujosios sistemos principui, dėl 2030 m. klimato kaitos ir energetikos dokumentų rinkinio ir ES pramonės politikos sinergijos bei dėl žaliosiose darbo vietose reikalaujamų gebėjimų paklausos⁴⁰. Kadangi perėjimas prie žaliosios ir efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos ekonomikos daro didelį poveikį sektorių lygmeniu, socialiniai partneriai turėtų tiesiogiai įsitraukti į šią veiklą per ES sektorių socialinio dialogo komitetus.

Komisija ragins Europos socialinius partnerius plėtoti naujas bendras iniciatyvas atsižvelgiant į skirtingų Europos pramonės šakų ir sektorių socialinį dialogą ir į Europos efektyvaus išteklių naudojimo platformos (EREP) rekomendacijas siekiant užtikrinti, kad darbuotojai ir toliau aktyviai dalyvautų sprendžiant klausimus, susijusius su aplinkosaugos valdymu, energijos ir išteklių naudojimu ir naujais darbo vietoje kylančiais pavojais, stiprins darbuotojų teisę į informaciją ir konsultacijas bei rengs sektorių efektyvaus išteklių naudojimo veiksmų planus.

5. Tarptautinio bendradarbiavimo stiprinimas

Vadovaujantis JT konferencijos darnaus vystymosi klausimais („Rio+20“) išvadomis, ES drauge su kitais tarptautiniais partneriais yra įsipareigojusi siekti tinkamo globalaus perėjimo prie integracinės žaliosios ekonomikos. Todėl įgyvendinant vystymosi programą po 2015 m.

³⁸ FIDELIO 1: visapusiškas tarpregioninis dinaminis ekonometrinis ilgalaikis sąnaudų ir išėigos modelis, taikomas ES 27, Jungtinis tyrimų centras, 2013 m.

³⁹ http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/standards-and-guidelines/guidelines-adopted-by-international-conferences-of-labour-statisticians/WCMS_230736/lang--en/index.htm.

⁴⁰ Žr., pavyzdžiui, ETUC, BusinessEurope, CEEP, UEAPME (2014 m.), *Skills needs in greening economies*.

ir siekiant tvaraus vystymosi tikslų būtina atsižvelgti į aplinkosaugos ir klimato kaitos politikos socialinius aspektus ir jų sąsajas.

Glaudžiai bendradarbiaudama su TDO, ES sprendžia žaliojo užimtumo problemas, be kita ko, siekdama užtikrinti, kad žaliosios darbo vietos būtų laikomos deramomis, kad būtų taikomi darbo standartai, ypač žaliųjų darbo vietų darbo inspekcijos ir profesinės saugos ir sveikatos standartai, kad būtų kovojama su neoficialia žaliųjų sektorių (pavyzdžiui, atliekų tvarkymo) ekonomika, kad būtų numatoma, kokių gebėjimų reikės ateityje, ir kad būtų priimamos atitinkamos mokymo politikos nuostatos, padėsiančios tenkinti žaliosios ekonomikos gebėjimų paklausą.

Perėjimas prie integracinės žaliosios ekonomikos aptartas ir dvišaliuose dialoguose su strateginiais ES partneriais – JAV, Kanada ir Kinija. Ateityje šis klausimas bus svarstomas ir su kitomis šalimis partnerėmis. Vykdydama vystomojo bendradarbiavimo politiką ir įgyvendindama įvairias savo finansuojamas programas ir priemones, ES skatins šalis partneres vadovautis integruotu požiūriu į žaliosios ekonomikos plėtotę.

Komisija įsitrauks į Žaliosios ekonomikos augimo žinių platformos – pasaulinio tyrėjų ir vystymosi ekspertų tinklo – veiklą; šios platformos, kurią 2012 m. įsteigė Pasaulinio žaliojo augimo institutas (GGGI), EBPO, Jungtinių Tautų aplinkos programos agentūra ir Pasaulio Bankas, tikslas – nustatyti ir šalinti žaliojo augimo teorijos ir praktikos žinių spragas.

6. Išvada

Perėjimas prie žaliosios ir efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos ekonomikos – puiki galimybė padidinti Europos konkurencingumą pasaulyje, užtikrinti būsimų kartų gerovę ir paremti tvarų ir kokybišką užimtumą, drauge prisidedant prie ekonomikos atgaivinimo po pastarosios ekonomikos krizės.

Užimtumo politika ir darbo rinkos politika apskritai turėtų atlikti aktyvesnį vaidmenį remiant darbo vietų kūrimą ir derinant darbo jėgos ir gebėjimų atitiktį reikmėms, susijusioms su perėjimu prie žaliosios ir tausiu išteklių naudojimu grindžiamos ekonomikos. Šiuo tikslu turėtų būti siekiama šių prioritetų:

- gerinti integraciją ir koordinuoti esamas Europos ir nacionalinio lygmens politikos priemones ir iniciatyvas;
- toliau plėtoti valdymo struktūras ir metodines priemones, siekiant palengvinti perėjimą prie žaliosios ir efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos ekonomikos ir geriau koordinuoti politiką ir užtikrinti nuoseklią reformų stebėseną; glaudžiau bendradarbiauti ir diskutuoti su socialiniais partneriais sprendžiant žaliosios ekonomikos užimtumo problemas;
- toliau stiprinti Komisijos informacijos rinkimo priemones ir tinklus, siekiant geriau numatyti ir stebėti įvairių sektorių ir profesijų pokyčius, susijusius su žaliuoju ekonomikos augimu, efektyviu išteklių naudojimu ir žiedine ekonomika;
- užtikrinti, kad ES ir valstybių narių finansuojamomis programomis ir politika būtų remiamas žaliosios ekonomikos darbo vietų kūrimas;

- stebėti pažangą, susijusią su žaliosiomis darbo vietomis, kaip numatyta Bendroje užimtumo ataskaitoje;
- siekti tarptautiniu mastu populiarinti žaliąjį ir integracinį augimą;
- vadovautis Europos išteklių naudojimo efektyvumo platformos (EREP) rekomendacijomis parengti didelio masto strategiją dėl žaliųjų darbo vietų, gebėjimų ir švietimo.

Komisija kviečia Tarybą, Europos Parlamentą, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetą ir Regionų komitetą pritarti šiai žaliojo užimtumo skatinimo iniciatyvai ir toliau dėti pastangas, kad būtų laikomasi integruoto požiūrio į tvarų augimą ir darbo vietų kūrimą ES.